

KATARINA LOZIĆ KNEZOVIĆ
Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu
Odsjek za hrvatski jezik i književnost
Poljička cesta 35, HR-21000 Split
klozic@ffst.hr

OBALNI TOPONIMI OTOKA BRAČA – PRILOG BRAČKOJ TOPONIMIJI PETRA ŠIMUNOVIĆA

U radu se donose rezultati novih toponomastičkih istraživanja uzmorskoga pojasa otoka Brača. Terenskim su istraživanjem obuhvaćena sva obalna bračka naselja, a prikupljeno je 69 toponima koji nisu potvrđeni u Šimunovićevoj *Bračkoj toponimiji*. Toponimijska se građa analizira motivacijski, tvorbeno i prema jezičnome podrijetlu riječi kojima su motivirani. Upozorava se na potrebu izrade toponomastičkih zemljovida te potrebu da se u turističkim zemljovidima isprave pogrešni toponimski likovi.

1. Uvod

Slijedom istraživanja bračke toponimije koju je obradio Petar Šimunović, u ovome radu donosimo rezultate novih toponomastičkih istraživanja obalne toponimije otoka Brača. Rezultati su dobiveni terenskim istraživanjem te su uspoređeni s građom u Šimunovićevoj *Bračkoj toponimiji*. U obzir su uzeti toponimi obalnoga pojasa koji ili nisu zabilježeni u navedenoj Šimunovićevoj monografiji ili su zabilježeni, ali smo na terenu za njih dobili drugačije potvrde, te toponimi koji su tijekom vremena nastali pučkom etimologijom jer je značenje riječi kojima su motivirani zaboravljeno. U radu se razmatraju i toponimi navedeni na novijim zemljovidima koji su u velikoj mjeri pogrešno zabilježeni, a katkad označuju i pogrešan lokalitet.

Podatke o obalnim toponimima dobili smo od profesionalnih ribara i osoba koje se čitavoga života bave ribolovom oko bračkih obala ili su na drugi način upućene na uzmorski prostor otoka Brača. Uz toponime navodimo i smještaj imenovanih referenata.

Otočna, obalna i podmorska toponimija zasebna je kategorija unutar toponimije. Proučavali su je naši istaknuti jezikoslovci: Finka (1960), Finka i Šojat (1974),

Hraste (1956), Jurišić (1956; 1964), Skok (1950) i Šimunović (1970a; 1970b; 1972; 1973; 2004; 2005). U novije su vrijeme najvažnija istraživanja obalnoga i otočnoga pojasa koja provode onomastičari Centra za jadranska onomastička istraživanja Sveučilišta u Zadru predvođeni Vladimirom Skračićem. Ta su istraživanja rezultirala nizom članaka i monografija, među kojima se osobito ističu monografije o otocima Pašmanu (Skračić 2006), Ugljanu (Skračić 2007), Vrgadi (Skračić 2009a), Murteru (Skračić 2010) i Pagu (Skračić 2011b) te o kornatskome (Skračić 2013) i šibenskome otočju (Skračić 2016).

1.1. Petar Šimunović

Rad o toponimiji uopće, a osobito o toponimiji otoka Brača, nemoguće je početi bez spomena akademika Petra Šimunovića, našega istaknutog onomastičara, Bračanina koji je svoju privrženost i ljubav prema rodnome otoku pokazao i rezultatom sustavnih prikupljanja i bilježenja bračke toponimije u svojoj *Toponimiji otoka Brača* (Šimunović 1972), odnosno *Bračkoj toponimiji* (Šimunović 2004). Na taj je način za buduće generacije sačuvao bračke toponime koji zrcale njegov jezik, krajolik i život na tome otoku, naglasio »ponašanje inojezičnih toponima u sustavu hrvatske toponimije i protumačio zaboravljena značenja, koja su balzamirana u imenima i kao jezične potvrde i kao potvrde materijalne i duhovne kulture Bračana« (Šimunović 2004: 14). Uz ostalo, Šimunović ističe »da jezično objašnjeni toponim ima isto toliko značenje kao dobro protumačen epigrafski spomenik« (Šimunović 2004: 9) i kao takav nije samo jezični spomenik, već i spomenik »neprekinutoga narodnog pamćenja« (Šimunović 2004: 10). Polazeći od toga stajališta, donosimo toponime bračkoga uzmorskog pojasa kojima želimo dopuniti postojeći korpus i upozoriti na to kako protekom vremena, od tiskanja *Toponimije otoka Brača* (1972.), nove generacije gube znanja o imenima predjela koji ih okružuju, spoznaje o značajkama koje su tim imenima izražene, gubeći pritom i dio identiteta.

1.2. Otok Brač

Otok Brač jedan je od najvećih jadranskih otoka te otok s najvišim vrhom jadranskoga arhipelaga. Većina je govora na Braču čakavska. U Supetru, Stivanu (Sutivanu) i Milni zastupljena je čakavština. Govori najistočnijih naselja na otoku imaju i značajke štokavštine i značajke čakavštine. Čakavštinu s elementima štokavštine nalazimo u naseljima Selca, Novo Selo i Povja (Povlja), dok je ostali dio otoka Brača čakavski. Najkonzervativnije stanje, naravno, čuva unutarnji dio otoka zbog svoje izoliranosti i neizloženosti utjecajima drugim govovima u prošlosti (Šimunović 2004: 158). Očekivano, svi elementi govora vidljivi su i u toponimiji.¹

¹ Mnogi se znanstvenici u svojim radovima bave bračkim govovima. U nastavku izdvajamo

Opisujući bračku toponimiju, u kojoj se odražava dijalektna slika otoka, Šimunović ističe da je ime »prije svega jezični, dijalekatni podatak«, da je »proučavanje toponimije nemoguće mimo dijalektologije, jer se u toponimima dobro čuvaju lokalne osobitosti govora« te da su apelativi koji se pojavljuju u toponimiji »vrlo važni u otkrivanju dijalekatne i uopće jezične različitosti« (Šimunović 2004: 156).

1.3. *Toponimija otoka Brača – Bračka toponimija*

Monografija *Bračka toponimija* (2004.) sustavna je studija nastala kao rezultat Šimunovićeva dugogodišnjeg rada, a temelji se na povijesnim izvorima, postojećoj literaturi i terenskome istraživanju.

Toponimija Brača nudi nam bogatstvo toponimijske, ali i apelativne leksičke građe. U toponimima su sačuvane brojne imenice, od kojih su neke iščezle iz svakodnevne komunikacije te im je značenje uglavnom zaboravljeno. Potonje su osobito zanimljive i vrijedne, npr.: *dumani* 'dubodoline', *grohot* 'kamenito tlo', *guća* 'ždrijelo', *guka* 'uzdignuto mjesto', *gvozd* 'šuma', *jasle* 'mjesto sastajališta brda', *karpa* 'pećina', *krug* i *peč* 'hrid', *lav* 'škrapa', *ljut* 'kamenjar', *mošuja* 'staja', *naklo* 'cjedilo', *neroj* 'potok nastao za jakih kiša' (: *nerati* 'teći'), *obala* 'nasip, ukop' (uglavnom zemljana ograda; danas se čuva u Poljicima u značenju 'zidana ograda'), *oklad* prvotno 'granjem i pleterom ograđeno zemljište', a poslije 'kamenom ograđeno zemljište', *plana* 'travnjak, zaravnjak', *planjevsje* 'proplanak', *plitvina* 'tanka zemlja', *skala* 'litica'. I pridjevi u toponimima čuvaju izvorna značenja, pa je npr. *dobar* 'velik', *drag* 'skup, dragocjen', *tanak* 'plitak; uzak', *tust* 'širok; plodan' (Šimunović 2004: 260–261). Navedeni su pridjevi u starim značenjima ili zaboravljeni ili su očuvani u vrlo maloj mjeri.

Neosporivo je da je bilježenje toponima od velike važnosti. U našem smo se radu prilikom terenskoga istraživanja uzdali u pripadnike starije generacije koji su svojim radom i životom vezani uz zemlju ili more, tj. obalu. Međutim, pokazalo se kako je vrijeme sa svim promjenama u načinu življenja dovelo u pitanje vjerodostojnost znanja, odnosno sjećanja i kod tih osoba. Tako već osobe treće životne dobi (one starije od 65 godina), koje cijeli svoj život žive i rade na Braču, čuvaju materinski idiom i ono što su čuli i naučili od svojih *starih*, u nekim slučajevima ipak ne znaju izvorna imena pojedinih lokaliteta i poznaju samo toponime koji su rezultat pučke etimologije i novijega su postanja. I pučka etimologija, iako ne otkriva pravu motivaciju nastanka toponima, jest podatak koji je nužno zabilježiti jer nam govori o svjetonazoru, interesima, običajima, predajama, legenda-

samo neke od tih radova nižući ih prema abecednome redu prezimena njihovih autora: Finka (1971), Galović (2013: 181–198; 2014: 231–267; 2016: 141–176; 2017: 91–110); Galović i Sesar (2018: 343–355); Hraste (1940: 1–66); Lisac (2009a; 2009b: 79–85; 2017); Moguš (1977); Sujoldžić, Finka, Šimunović i Rudan (1988: 163–184).

ma, načinu života, odnosima u obitelji, povijesti i sl., te, naravno, o novijim tendencijama u govoru.

Svojim smo istraživanjem obuhvatili područja ovih 16 bračkih naselja: *Supe-tar, Mirca, Stivan, Bobovišća, Milna, Nerežišća, Murvica, Bol, Selca, Sumartin, Novo Selo, Povja, Pučišća, Pražnica, Dol, Postira, Spliska*. Može se primijetiti da se lik ponekih ojkonima razlikuje od „standardnojezičnoga” (koji se upotrebljava u literaturi i kojim naselje imenuje nelokalno stanovništvo). Svi ispitanici, čak i mlađi, insistiraju na tome da je ime naselja *Stivân*, odnosno *Štivôn*, a nikako *Sutivan*², što je umjetno načinjen lik prema bračkim ojkonimima *Supetar* i *Sumartin*. Osim samoga imenskoga lika, problematično je i mjesto siline naglasaka. Vrlo se često može čuti *Sütivan*, što nikako ne odgovara stanju u bračkome govoru, kao ni *Sutivan* (kako je navedeno u HER-u). Čak i kada se upotrijebi navedeni „nebrački” imenski lik (*Sutivan*), naglasak bi bio *Sutivân*. U ovome ćemo radu poštivati govornu praksu stanovnika toga naselja te ćemo bilježiti lokalni lik imena – *Stivân*. Isto ćemo postupiti i s imenima *Pôvja* (a ne *Pôvlja*)³ i *Spliska* (a ne *Splitska*)⁴.

2. Obalna toponimija

2.1. Toponimi kojih nema u *Bračkoj toponimiji* ili se razlikuju od tamošnjih zapisa

Kako smo već napomenuli, toponimi koji su predmet ovoga rada prikupljeni su terenskim istraživanjem⁵ i uspoređeni s toponimijskom građom u *Bračkoj toponimiji*.

Rezultati do kojih smo došli raznoliki su. Zabilježili smo neke nove toponime, nepotvrđene u *Bračkoj toponimiji*. U odnosu na Šimunovićevo bilježenje u *Toponimiji otoka Brača* (1972.) od prije gotovo 50 godina, kod nekih smo toponima potvrdili drugačiji naglasak, dok je kod nekih imena došlo do promjena pod utjecajem pučke etimologije. U njima je razvidno da je izvorno značenje apelativa kojima su toponimi motivirani među ispitanicima zaboravljeno ili oni te apelative više aktivno ne upotrebljavaju. Povodeći se za Šimunovićem, pregled obalnih bračkih

² HER navodi: *Sütivân* i *Sutivan*; Proleksis enciklopedija: *Sutivan*, također *Stivan*; Hrvatska enciklopedija: *Sutivan* (prije *Sveti Ivan, Stivan* i *Stivanj*).

³ HER navodi: *Pôvlja* (lokal. *Pôvje*); Proleksis enciklopedija: *Povlja* (*Povja*); Hrvatska enciklopedija: *Povlja* (također *Povja*).

⁴ HER ne navodi ime ovoga naselja; Proleksis enciklopedija: u natuknici Brač bilježi *Splitsku* kao jedan od kamenoloma; Hrvatska enciklopedija: *Spliska* (prije *Spliska*).

⁵ Glavni su ispitanici bili: Žarko Alujević, Ferdo Ćurković, Petar Ćurković, Anka Knezović, Ana Lozić, Marina Marasović-Alujević, Mirjana Marčić, Branko Marinelić, Antonio Politeo, Frano Rosić, Dinka Rosić, Vinka Sinovčić, Ivo Sinovčić, Ema Stančić, Ivica Stančić – Dajak, Josip Stančić, Nada Stipičić. Ovim im putem zahvaljujem na suradnji.

toponima počinjemo u gospodarskome središtu otoka Brača – Supetru – i nastavljamo obalom u smjeru zapada.

Na području grada **Supetra** zabilježili smo dva nova toponima. Uvala **Malāčnica** (< *malačnica* ‘mala uvala’ < *malačak*) nalazi se istočno od supetarskoga trajektnog pristaništa.

Uvala **Bānj**⁶ (*banj* < tal. *bagno* < vlat. *balneum* ‘kupaonica’ < grč. *βαλανεῖον*)⁷ duboka je uvala i glavno supetarsko gradsko kupalište na krajnjemu zapadnom dijelu supetarske uvale koju sa sjevera zatvara rt **Sveti Mikula**.

Neki toponimi koje je zabilježio Šimunović u suvremenome su stanju promijenjeni, što je posljedica novijih jezičnih pojava u svim bračkim govorima, a osobito u govorima obalnih naselja. Tako primjećujemo sve manju zastupljenost karakterističnoga zatvaranja dugih vokala (Šimunović 2004: 158–159), osobito kod mlađih stanovnika, pa npr. lokalitet *Babin loz* stanovnici nazivaju i *Babin laz*, uvalu *Velo luka* – *Vela luka*, a uvalu *Molo luka* – *Mala luka*. Također, rt **Sveti Mikula** danas stanovnici nazivaju i **Sveti Nikola**.

Na području naselja **Mirca** zabilježili smo nekoliko toponima nepotvrđenih u *Bračkoj toponimiji*. **Postāro** je ime uvale i uzmorskoga područja na zapadnome dijelu Miraca koje se proteže i na sutivanski *konfin*. Ime upućuje na eventualno nekadašnje postojanje predjela *Staro* (za što nismo uspjeli naći potvrde) ili na položaj u odnosu na teren koji je generacijama u posjedu iste obitelji te se među nasljednicima nije dijelio na manje parcele.

Ispitanici su nam potvrdili i hidronim **Potōk**. Riječ je o uzmorskome području, istočno od uvale i područja *Postāro*, koje se proteže i visoko nad obalom, predjelom kojim je nekada prolazio vodeni tok.

Zabilježili smo i ime rta **Plika pūnta** (< *punta* ‘vrh kopna što se pruža u more; rt’ < tal. *punto*) na istočnome dijelu mrčanske obale, u smjeru Supetra. Mlađi je stanovnici katkad zovu i *Plitka pūnta*. U starijemu i zastupljenijemu lokalnom imenu vidljivo je karakteristično pojednostavnjivanje suglasničke skupine (*tk* > *k*), gdje od dvaju suglasnika prvi ispada. Riječ je o rtu koji nisko (< *plitak* ‘nizak’) ulazi u more te i pod morem tvori dugu pličinu.

Na području naselja **Stivan** zabilježili smo ime uvale **Dubōka**. Smještena je istočno od uvale *Tatinja*, a ime joj je motivirano konfiguracijom.

Bilježimo i ime već navedenoga uzmorskog područja **Postāro**, koje se nalazi nad istoimenom uvalom te se proteže istočno prema području Miraca i zajedničko je području Stivana i Miraca.

Među toponimima s ovoga područja zabilježenima u *Bračkoj toponimiji* zamijetili smo jedino drugačiji naglasak imena uvale *Peškovica*. Šimunović bilježi

⁶ Vidi Marasović-Alujević i Lozić Knezović (2014: 87).

⁷ Vidi Šimunović (2012: 434), REW (1935: 916), Skok (1971–1974: 108).

Pěškovica, dok su naši ispitanici uvijek izgovorili *Pěškovica*, što bi bio noviji izgovor toga imena (Šimunović 2004: 161; Kapović 2008: 11).

U **Bobovišćima** bilježimo ime uvale *Kněžice*, koja se nalazi zapadno od *Vičje vale*, koju navodi Šimunović.

Zabilježili smo i toponim *Vrilo*, koji se odnosi na predio jugozapadno od Dolca u dnu uvale gdje se vodeni tok ulijeva u more.

Šimunović bilježi uvalu *Vičjo lūkă*, koju naši ispitanici imenuju *Vičjo văla*. Ispitanici poznaju predaju o tome kako je uvala podzemnim vodama spojena s *Vidovom gorom* te da je ime dobila po *viščici*.

Na području **Nerežišća** zabilježili smo nešto drugačije likove imena dviju uvala od onih koje je zabilježio Šimunović: u suvremenome stanju potvrđeno je *Mōli Zagrodăc* i *Věli Zagrodăc* (s karakterističnim zatvaranjem samoglasnika te prednaglasnom dužinom), dok u Šimunovića imena tih uvala glase *Mōli Zagradăc* i *Věli Zagradăc*.

Na području **Murvice** zabilježili smo da uvalu koju Šimunović bilježi kao *Drăčevica* ispitanici nazivaju i *Drăčeva lūkă*.

Na području **Bola** naišli smo na primjer pučke etimologije imena uvale koja se nalazi na sredini obalnoga prostora između Bola i Sumartina, koju Šimunović (2004: 211) bilježi kao *Harvōska*, a uz uvale *Gřško* i *Sěnjaska*, navodi je kao jednu od onih koje čuvaju uspomene na stare pomorske veze (te su uvale u prošlosti bile pristaništa hrvatskoga, bizantskoga i uskočkoga brodovlja). Uvalu ispitanici poznaju i kao *Hrvăska*, *Hřvaska*, *Hrvōjska*. Neki pojašnjavaju da je pravo ime uvale *Hvăraska* (jer „gleda” prema Hvaru). Tu je izvorno ime uvale zaboravljeno, ali je usto stavljena po strani i jedna od značajki bračkih govora (kao i drugih čakavskih govora) – pojednostavnjivanje suglasničkih skupina, te skupina /hv/ prelazi u /f/ (usp. *fala*, *zafalit*). U bračkome govoru ime otoka Hvara glasi *För*, a ne *Hvăr*, pa bi ime bračke uvale motivirano imenom otoka Hvara moglo biti jedino *Föraska*. Dvije uvalice – *Mōla Föraska* i *Věla Föraska* – na južnoj obali otoka, istočno od uvale *Blaca*, podno *Farskoga dolca* na obalnome području Nerežišća, imaju takvu motivaciju.

Imena dviju uvala na bolskome području zabilježili smo s naglascima drugačijima od onih koje bilježi Šimunović u *Bračkoj toponimiji*. Šimunovićeva *Kōnjaska* u naših ispitanika glasi *Kōnjsko*, a ime uvale *Pol Băbića rēd* ispitanici srednje dobi izgovaraju *Pol Băbića r'éd*.⁸

U naselju **Selca** naišli smo na nekoliko novih obalnih toponima. Zanimljivo je napomenuti da stanovnici Sumartina, orijentirani na taj dio obale, neke obal-

⁸ Šimunović (2004: 159) navodi kako Bol, Gornji Humac te donekle Škrip i Spliska umjesto zatvorenosti dugih vokala imaju dvoglasnički izgovor "ō (← ō), iē (← ē) i u bilježenju ih posebno ne označuje.

ne predjele nazivaju svojim imenima, te ti predjeli imaju dvostruko ime. Šimunović (2004: 170) tu pojavu registrira te je objašnjava, između ostaloga, kao posljedicu interferiranja susjednih katastarskih općina.⁹

Šimunović bilježi obalni predio *Pod Ražišća*. U Selcima nismo naišli na potvrdu imena toga obalnog predjela. Saznali smo da uvalicu zapadno od uvale koju Šimunović bilježi kao *Zîrje* (a ispitanici sa sjeverne bračke obale poznaju je i kao *Vělo zîrje*) nazivaju *Podražišća*, dok ju stanovnici Sumartina nazivaju *Mālo Zîrje*.

Između uvala *Zîrje* i *Podražišća* nalazi se rt *Pûnta Zîrja*, a između uvala *Zabriška* i *Māla Zabriška* rt *Račič*.

Zabilježili smo i ime uvale *Ūžića vodā*¹⁰, nad kojom je izvor vode koja se ulijeva u uvalu, smještene zapadno od uvale *Potđčina*, koju stanovnici Sumartina nazivaju *Potđk*.

Boriči je biljnim nazivom motivirano ime rtića koji je smješten istočno od uvale *Potđčina*.

Široki rt, istočno od uvale *Stüdena*, koji Šimunović zapisuje kao *Studênski ratãc*, ispitanici nazivaju *Medvîdina*. Ime je nastalo prema tome što je u *garmi* koja se nalazi na središnjemu dijelu *punte* znala obitavati sredozemna medvjedica (*Monachus monachus*).

Bilježimo i ime uvalice *Māla Stüdena* istočno od uvale (*Věla*) *Stüdena*.

Rt istočno od uvale *Māla Stüdena*, koji stanovnici Selaca nazivaju *Širôki ratãc* (a tako ga bilježi i Šimunović), stanovnici Sumartina nazivaju *Bolskã pûnta*.¹¹

Zapadno od luke *Sumartin* zabilježili smo imena dvaju rtova: na zapadnome je izlazu iz luke rt *Puntînãk* (koji u Sumartinu nazivaju *Prvã pûnta*), a zapadno od njega nalazi se rt *Oplövac*¹² (koji u Sumartinu nazivaju *Drûga pûnta*).

Uvalu koju Šimunović bilježi kao *Mřtinova prodôlca* te joj ime svrstava u skupinu toponima antroponimnoga postanja, ispitanici poznaju samo u eliptičnome liku – *Mřtinova* – i povezuju je s biljkom mrtom (*Myrtus communis*) koje ima na okolnome području.

Uvalu koju Šimunović bilježi *Põl brig* ispitanici nazivaju *Jërkin postolčič*, te prvu sastavnicu imena uvale povezuju s antroponimom, a drugoj ne znaju motivaciju (vjerojatno je metaforičnoga postanja).

⁹ O pojavi višemenosti u domaćoj toponimiji vidjeti Šimunović (1986, 2005) i Skračić (2009b).

¹⁰ Ispitanici imenu pripisuju antroponimno podrijetlo premda ne znaju o kojoj je osobi riječ.

¹¹ Navedeni rt i ispitanici istočnoga i sjeveroistočnoga dijela otoka Brača također poznaju pod imenom *Bolskã pûnta*.

¹² *Oplövac* < *oplovac*, *oplavac* ‘morski greben za plime preplavljen morem’ (Šimunović 2005: 267) < psl. **plakati* < ie. **plāk*-², *pläg*- prvotno ‘udariti’ (Pokorny 2007: 2409). Apelativ je *plovac* na Jadranu značenja ‘kamen u moru’ (Skračić 1996: 368).

Šimunović bilježi i ime uvale *Kabanica*, koja je smještena zapadno od uvale *Stüdena*. Naši ispitanici i iz Selaca i iz Sumartina tim imenom nazivaju široki rt, odnosno uzmorski predio istočno od *Māle Zabriške*, dok uvalu zapadno od uvale *Stüdena* nazivaju novijim imenom *Vriča žālā* (< *žalo* < dalmat. < grč. *αγιαλός* ‘morska obala’) zato što je u dnu uvale mala plaža, dovoljno velika tek za jednu osobu.

Uvalu *Stüdena*, čije ime Šimunović bilježi, ispitanici sa sjeveroistočne bračke obale nazivaju i *Vēla stüdena*, a uvalu istočno od uvale *Māla Stüdena*, koju Šimunović bilježi kao *Širōki ratāc*, ispitanici nazivaju jedino *Trēca vāla*.

Šimunović bilježi obalni predio *Kargadūr* (zapadno od uvale *Stüdena*). To ime poznaju i upotrebljavaju jedino stanovnici Sumartina za drugu po redu uvalu od Sumartina u smjeru zapada, koju stanovnici Selaca (a tako je bilježi i Šimunović) nazivaju *Tānki ratāc* (< *tanak* ‘plitak; uzak’).

I u naselju **Sumartin** bilježimo nove toponime.

Rt *Pūnta*, koji bilježi Šimunović, ispitanici nazivaju i *Sumārtīnsko grōbje*.

Zaplanik je obalni predio između rta *Planik* i rta *Žūkovik*, a *Māli Planik* je rt na zapadnome izlazu iz uvale *Rāsatica* (< *planika*, *maginja* (*Arbutus unedo*)).

Šimunović bilježi obalni predio *Gārma* (u čijemu je imenu sadržan korijen predrimskoga podrijetla¹³), ali ne bilježi isto ime uvalice između rtova *Planik* i *Māli Planik*.

Uvala *Rāsatica*, prema Šimunoviću, jest granica između područja Novoga Sela i Sumartina. Međutim, saznajemo da tu uvalu i stari zaselak stanovnici Sumartina nazivaju jedino *Rāsatica* (< *rasohatica* ‘stablo kojemu se deblo dijeli u dva dijela, u rasohe, u rašlje; stablo ili grana koja se račva’), dok je *Rāsotica* i *Rāhotica* nazivaju stanovnici ostalih bračkih naselja.

Na području **Novoga Sela** zabilježili smo nekoliko novih toponima.

Nad Rāhoticu / *Nad Rāsoticu* ime je rta koji sa sjevera zatvara uvalu čije ime Šimunović bilježi *Rāsotica*¹⁴.

Za Laščātnu ime je uzmorskoga predjela (< **lašća*, *lašta*, *laštrina* ‘prirodno ravno (morsko) dno’ < lat. **lastra* ‘(kamen) ploča’) od najistočnijega bračkog rta *Laščātna*¹⁵ na sjeveru do rta *Nad Rāsoticu* na jugu (koje Šimunović bilježi).

Stüdeni bōk ime je bočića zapadno od rta *Laščātna*.

Karagōja (< *karagoj* ‘jestivi morski puž; *Murex trunculus*’ < ven. *caragol*, *caraguol*) ime je obalnoga predjela od uvalice *Stüdeni bōk* do obalnoga predjela

¹³ Vidi Rubić (1937: 28).

¹⁴ Ispitanici i uvalu i rt nazivaju i *Rāhotica* i *Rāsotica*.

¹⁵ Šimunović (2004: 212) toponim *Laščātna* svrstava među one nejasna postanja. Smatramo da bismo, s obzirom na sastav tla, odnosno izgled navedenoga rta, toponim mogli povezati s apelativom **lašća* < *lašta* < lat. **lastra* ‘(kamen) ploča’.

Třgovačka plòča (koji Šimunović bilježi).

Pod japlèнку (< *japlenka* < *vapnenica* ‘jama ili peć u kojoj se pali vapno’) jest bočić između predjela *Třgovačka plòča* i uvale *Zvırje* (Šimunović ih bilježi).

Pũnta ol Zvırja ime je rta zapadno od uvale *Zvırje* (čije ime Šimunović bilježi).

Vãla ol Voščĩce jest bočić smješten istočno od uvale *Voščĩca* (čije ime Šimunović bilježi).

Bočić do uvale *Voščĩca* stanovnici pleonastično nazivaju *Mãlo žãlce*. Navedeni bočić Šimunović bilježi kao *Žãlice*.

I na području naselja *Povja* zabilježili smo nekoliko novih toponima.

Fregãda (< *freg(ada)* ‘mriješćenje ribe; doba mriješćenja ribe; trlo’ < ven. *fregarse*) ime je rta istočno od istoimenoga¹⁶ bočića (Šimunović je njegovo ime zabilježio). Ispitanici navode da bočić u vrijeme mriješćenja ribe ima i karakterističnu boju.

Měđustĩne je ime uzmorskoga predjela od uvalice *Fregãda* na istoku do uvale *Tatĩnja* na zapadu (imena obiju uvala Šimunović spominje u *Bračkoj toponimiji*).

Istočno od uvale *Prodõca* (čije ime Šimunović bilježi) rt je istoga imena. Uz morski predio od uvale *Tatĩnja* na istoku do uvale *Prodõca* na zapadu također se naziva *Prodõca*.

Vãla ol Tičĩjega rãta ime je uvalice istočno od rta *Tičĩji rãt* (čije ime Šimunović bilježi).

Ispitanici navode kako je *Jãnkoviãa rãt* drugo, mlađe ime za *Vrsõv rãt* zabilježen kod Šimunoviãa.

Uz navedene, donosimo i toponime koji su potvrđeni u nešto drugačijemu liku nego u *Bračkoj toponimiji*.

Zãpole (< *põle* ‘velike stijene (koje štite od vjetra)’ < *polica*) ime je koje navode ispitanici za uzmorski predio, obalne visoke hridi koje Šimunović bilježi kao *Põd pole*. Zemljopisni termin *pole* sastavni je dio aktivnoga leksika.

Põmlĩn je obalni predio koji Šimunović bilježi kao *Põd mlin*.¹⁷ Svi su naši ispitanici izgovorili taj toponim s karakterističnom promjenom u suglasničkome skupu *dm*, gdje je šumnik *d* prešao u sonant *l*.

Bõgnja lũkã ime je lučice čije je ime Šimunović zabilježio *Bõknja lũkã*. Prva sastavnica imena (*Bõgnja*) nastala je pučkom etimologijom. Ime luke *Bõknja*, kako navodi Šimunović, antroponimnoga je postanja – nastalo je od osobnoga imena *Bokan* koje je zabilježeno u *Povaljskoj listini*.

¹⁶ Šimunović (2004: 212) ime manje uvale *Fregãda* u Povjima svrstava među toponime nejasna postanja i povezuje ga s vrstom broda (ven. ‘vrsta broda’).

¹⁷ Šimunović (2004: 211) toponim *Pod mlin* svrstava u skupinu toponima koji se odnose na gradnju pomorskoga i drugog karaktera u toponimima.

Isti je slučaj i s toponimom *Bõgnji rât* koji Šimunović bilježi kao *Bõknji rât*.

Rt koji Šimunović bilježi kao *Litovića rât*, ispitanici nazivaju i *Crni rât*.

Na području **Pučišća** zabilježili smo nekoliko novih toponima. I njih bilježimo prema smještaju idući od istoka prema zapadu.

Vrilo je uvala (< *vrilo* ‘mjesto gdje izvire voda’) smještena u dnu dolca *Vëlo Slâtina* zapadno od luke *Mārīna lučica*. Ime dolca i luke Šimunović bilježi.

Polsõhe je ime uzmorskoga predjela od uvale *Mil(j)enjača* do rta *Sõhe*¹⁸. Obalni predio oko rta Šimunović bilježi kao *Sõhe*, ali ne spominje rt istoga imena.

Zazāglāv je ime koje ispitanici navode za dvije uvalice smještene istočno i zapadno od rta *Zāglāv*. Šimunović ime rta bilježi *Zōglōv*, a danas je češći izgovor *Zāglāv*.

Mlitki puntin jest ime manjega rta zapadno od *Travne*. Ono je nastalo od naziva biljke (< *mličnjak*, *mličika* (*Hedypnois rhagadioloides*)), kao i ime uvale *Travna*.

Bõk Mlikēga puntina ime je bočića zapadno od rta *Mlitki puntin*. U imenu dolazi do pojednostavnjenja suglasničke skupine.

Zabilježili smo i ime rta *Smõkvica* (< *smokva* (*Ficus carica*)) uz istoimenu uvalicu.

Istočno od uvale *Konopjikova* (čije ime Šimunović bilježi kao *Konopikova*), rt je istoga imena (< *konopljika* (*Vitex agnus-castus*¹⁹)).

Rt *Lāv* (koji Šimunović bilježi u svojoj knjizi) stanovnici često nazivaju i trojčnim imenom *Pūnta ol Lāvna* (< *lav* ‘strmina’ < lat. *labes*).

Pūnta ol Loznî jest rt istočno od uvale *Loznâ* (čije ime Šimunović bilježi).

Hūmăc je rt zapadno od uvale *Loznâ*, a istoga je imena i uvala zapadno od rta.

Parakâli (< *parakali* ‘duge stijene’ < ven. *paracari*²⁰) jest ime predjela od uvale *Humac* na istoku od uvalice *Dubõka* na zapadu.

Puntin ol Kupinove (< *kupina* (*Rubus fruticosus*²¹)) ime je rta istočno od uvale *Kupinova* (*Krečana*). Za uvalu *Kupinova*, čije ime Šimunović bilježi, ispitanici navode i mlađe, danas češće ime *Krečana* (< *krečana* ‘vapnenica’ < tur. *kireç*). Tako su je nazvali jer se u njoj nalazila moderna *japjënica*.

U Pučišćima smo zabilježili i neke toponime novijega postanja koji su rezultat pučke etimologije.

¹⁸ Skračić i Jurić (2004: 169) navode apelativ *soha* među metaforama od kojih se mnoge „još uvijek percipiraju kao apelativi“.

¹⁹ V. Šulek (1879: 154).

²⁰ Vinja (1998–2004) navodi da je značenje apelativa *parakal* ‘branik uz cestu’ (< ven. *paracari*).

²¹ V. Šulek (1879: 185).

Manju uvalu koju Šimunović bilježi kao *Zōmĕl*, i svrstava je u toponime formirane s obzirom na svojstvo tla, ispitanici poznaju i kao *Dōbār*²² *zōmĕt*.

Uvalu *Sladiuōla* na sjevernoj obali zapadno od naselja *Pučišća* nalazimo u *Bračkoj toponimiji*. Ime je dobila prema slatkoj, odnosno bočatoj vodi. Međutim, čak i stariji ispitanici poznaju tu uvalu pod imenom *Gladijōla*. Ime povezuju s nazivom cvijeta (< *gladiola* (*Gladiolus hybridum*)), ali im nije jasno zbog čega bi uvala nosila takvo ime.

Na području *Pražnica* ispitanicima je uvala *Tesišća*, koja se spominje u *Bračkoj toponimiji*, poznata kao *Tišišće*, dok se u Pučišćima često izgovara *Tešišće*.

Na području *Dola* Šimunović bilježi ime uvale *Prjō*. Ispitanici su nam potvrdili da je nazivaju *Prvjō*. To ime i Šimunović (2004: 193) u bilješci navodi kao izgovor uobičajen u Postirima za postirsku uvalu jednake motivacije.

Na području *Spliske* primjećujemo promjenu u imenu uvale *Gābrova*, kako je bilježi Šimunović. Ispitanici su nam potvrdili ime *Grābova*. Usto, kao rezultat novijih utjecaja u govoru, *Mōla lučica* danas je (osobito kod mlađih stanovnika) *Māla lučica*.

Prikupljeni toponimi različite su motivacije, u njima se ogledaju brojne značajke bračkih govora. Međutim, toponime nije važno samo jezično opisati i utvrditi im etimologiju. Jednako ih je važno i locirati u prostoru te zabilježiti na zemljovidima. Time ih se također čuva od zaborava. Znanstveni radovi, rezultati znanstvenih istraživanja, nisu korisni samo jezikoslovcima, nego svim zainteresiranima. Njima se stanovnicima pojedinoga područja, osobito mlađim generacijama, prenose znanja i kolektivno sjećanje koje danas čuvaju još samo rijetki stariji domicilni stanovnici.

2.2. Klasifikacija toponima prema motivaciji

2.2.1. Toponimi motivirani geomorfološkim odlikama zemljopisnoga objekta

2.2.1.1. Zemljopisni nazivi u toponimiji (toponimijski apelativi i izvedenice): *Drāčeva lūkā* (Mur)²³, *Gārma* (Sum), *Hūmāc* (Puč), *Potōk* (Mir/Sel), *Prodōca* (Pov), *Puntīnāk* (Sel), *Račič* (Sel), *Vrīlo* (Bb/Puč).

U ovoj nevelikoj skupini nalazimo odraz hidronimijskoga apelativa *vrilo* koji se odnosi na izvorište te *potok* koji označuje protočnu vodu. Prefiks *pro-* (*Prodōca*) upućuje na prodiranje, probijanje. Uočavamo i apelative koji se odnose na priobalnu špilju (*garma*), travnati brijeg (*humac*) te sufiksalsnom tvorbom formirane

²² Govor Pučišća naglasno je izrazito konzervativan; u mjesnome govoru nema zanačajne dužine te se zabilježeni primjer može jedino tumačiti kao vrlo ograničen vanjski utjecaj.

²³ U tekstu se uz toponime navode i kratice naselja u kojima su zabilježeni: Bb – Bobovišća, D – Dol, Dr – Dračevica, Mir – Mirca, Mur – Murvica, N – Nerežišća, NS – Novo Selo, Pov – Povja, Puč – Pučišća, Sel – Selca, St – Stivan, Sum – Sumartin, Sup – Supetar.

odraze apelativa za vrstu rta (*puntinak* i *račić*). Toponim *Drāčeva lūkà* smještamo u ovu skupinu zato što s obzirom na konfiguraciju terena, odnosno smještaj luke smatramo da je apelativ *drača* motivirao nastanak toponima, a povezujemo ga s osnovnim značenjem ‘uska dolina’, ‘uvala’, ‘klanac među brdima’, ‘prodol’ (Šimunović 2004: 123), bez obzira na ne tako udaljenu *Drakonjinu spilu*, odnosno *Zmajevu spilu* (< *drak* ‘zmaj’).

2.2.1.2. Toponimi s obzirom na razmještaj, oblik i izgled tla ili vode

2.2.1.2.1. Toponimi uvjetovani smještajem zemljopisnoga objekta: *Drūga pūnta* (Sel), *Měđustīne* (Pov), *Pod japlēnku* (NS), *Pōlmlīn* (Pov), *Postāro* (Mir/St), *Prvā pūnta* (Sel), *Pūnta ol Lāva* (Puč), *Trēća vāla* (Sel), *Zāpole* (Pov).

Šimunović (2004: 210) navodi da je većina toponima preuzimana prema okolišnim kopnenim objektima te da je među prijedlozima najčešći prijedlog *pod* »koji određuje objekt prema starijem i poznatijem imenovanom objektu uz more«. U ovoj skupini nalazimo toponime motivirane zemljopisnim terminima *lav* ‘strmina; hrid; litica’, koji je ispitanicima neproziran, i *pole* ‘velike stijene’, čestim u domaćoj toponimiji, koji je sastavni dio aktivnoga leksika ispitanika.

2.2.1.2.2. Toponimi koji se odnose na izgled, sastav i osobitost područja, tla ili vode: *Crni rāt* (Pov), *Dōbār zōmēt* (Puč), *Dubōka* (St), *Fregāda* (Pov), *Malāčnica* (Sup), *Mālo žalce* (NS), *Oplōvac* (Sel), *Parakāli* (Puč), *Plika pūnta* (Mir), *Potōčina* (Sel), *Prvjō* (D), *Sōhe* (Puč), *Stūdeni bōk* (NS), *Tānki ratāc* (Sel), *Vriča žalā* (Sel).

Pridjevi koje nalazimo u toponimima ove skupine kazuju o izgledu (*crn*, *dubok*, *plitak*, *tanak*), svojstvu (*dobar*, *prhak*, *studen*), veličini (*malačak*, *mal*) referenta, a imenica *soha* upućuje na njegov izgled, odnosno kazuje da je što račva-sto. Hidronimijski apelativ *potočina* označuje protočnu vodu.

2.2.1.3. Toponimi određeni položajem ili odnosom prema drugim toponimima: *Bōk Mlikēga puntīna* (Puč), *Bolskā pūnta* (Sel), *Māla Stūdena* (Sel), *Māli Planik* (Sum), *Mālo Zīrje* (Sel), *Nad Rāhoticu / Nad Rāsoticu* (NS), *Polsōhe* (Puč), *Pūnta ol Lozniē* (Puč), *Pūnta ol Zvīrja* (NS), *Pūnta Zīrja* (Sel), *Puntīn ol Kupīnove* (Puč), *Vāla ol Tičjēga rāta* (Pov), *Vāla ol Voščice* (NS), (*Vēla*) *Stūdena* (Sel), (*Vēlo*) *Zīrje* (Sel), *Za Laščātnu* (NS), *Zaplanik* (Sum), *Zazāglāv* (Puč).

U ovoj se skupini većinom nalaze trorječni toponimi u kojima je prvi dio sintagme zemljopisni termin čija je svrha identifikacija: *bok*, *punta*, *puntin*, *vala*. Dvorječni toponimi formirani su prijedlogom *ol* ‘od’, kojim se ističe pripadnost susjednomu lokalitetu. Najmanje je jednorječnih toponima, a nastali su prefiksalom tvorbom, gdje je istaknut položajni odnos (*pol-*, *za-*).

2.2.1.4. Toponimi motivirani nazivima biljaka i biljnih zajednica: *Boriči* (Sel), *Konopjikova* (Puč), *Mlitki puntin* (Puč)

U ovoj skupini nalazimo odraze naziva mediteranskoga raslinja: stablašica *bor* (*Pinus*) te biljke *konoplja* (*Vitex agnus-castus*) i *mličnjak* (*Hedypnois rhagadioides*).

2.2.1.5. Toponimi motivirani nazivima životinja: *Karagöja* (NS), *Medviđina* (Sel).

U dvama potvrđenim toponimima sačuvan je stari venecijanizam *karagoj* (*Murex trunculus*) te spomen na sredozemnu medvjedicu koja je u našoj pomorskoj tradiciji poznata od davnina, istovremeno i omiljena i omražena kod ribara kojima ugrožava ulov i uništava mreže.

2.2.2. Toponimi motivirani ljudskom djelatnošću

2.2.2.1. Kulturni termini u toponimiji: *Bânj* (Sup).

2.2.2.2. Odrazi naziva za gospodarske objekte u toponimiji: *Krečana* (Puč).

2.2.2.3. Toponimi u svezi s uzgojem poljoprivredne kulture: *Smòkvica* (Puč).

2.2.2.4. Toponimi uvjetovani duhovnim i vjerskim životom zajednice: *Sumār-tīnsko gròbje* (Sum).

2.2.2.5. Toponimi u svezi s upravnom vlašću na otoku: *Kněžice* (Bb).

U navedenim skupinama po jedan je toponim. Vrijedi izdvojiti odraz apelativa *krečana* ‘vapnenica’, koji nije zastupljen u govoru.

2.2.3. Toponimi antroponimnoga postanja

2.2.3.1. Toponim od antroponima i zemljopisnoga naziva: *Bògnja lùkà* (Pov), *Bògnji ràt* (Pov), *Jànkovića ràt* (Pov), *Ūžića vodà* (Sel).

2.2.3.2. Toponim od antroponima i toponimijske metafore: *Jérkin postolčíc* (Sel).

Među prikupljenim toponimima nema jednorječnih, nego su jedino potvrđeni dvorječni u kojima je druga sastavnica zemljopisni naziv i (moguća) metafora. Malobrojnost toponima u ovoj skupini potvrđuje Šimunovićev zaključak da je obala oduvijek javno dobro, a ne privatno te da su stoga obalni toponimi u vrlo maloj mjeri motivirani antroponimima. Takvi su toponimi uglavnom novijega postanja, iz vremena kad je privatizacija i obalnoga prostora u svrhu osobne eksploatacije dobila prvenstvo u odnosu na tradicionalno poimanje uzmorskoga pojasa.

Iz bračkih obalnih toponima možemo izdvojiti nekoliko karakterističnih toponimijskih apelativa za prirodne vrste terena, koji su najstariji toponimijski sloj:

bòk – manje udubljenje obale, uvalica, plića od *vàle*

gârma – *spila* nastala abrazijom mora pa joj je uvijek najveći otvor okrenut prema moru

hũmăc – manji travnati brijeg

**lăšća*, *lăšta*, *lăštrina* – prirodno ravno (morsko) dno

lăv – strmina, hrid, litica

lùkà – utočište, pribježište za brodove

parakāl – duga stijena

potòk – manja voda tekućica

prodòl – prodolina, dubodolina, strmim stranama omeđena dolina (u dnu koje je uvala)

pûnta – rt, sam vrh dijela kopna isturenoga u more

puntîn(ak) – manji rt

rasòha – račvasti teren ili uvala; rašlje

raččíc – manji rt

rât – rt, dio kopna isturenoga u more

ratâc – manji *rât*; šiljasti vrh na kopnu; uzvisina na spoju dolina

sòha – rasoha; račvasti teren ili uvala; rašlje

stîñä – greben, hrid, kamena litica

vâla – morska uvala, *dràga*, manji morski zaljev

vodä – vrelo, zdenac, lokva, manji potok

vrîlo – mjesto gdje izvire voda; izvor, zdenac, studenac, vrutak

žâlce – manje žalo

žälö – (morska) obala sa sitnim oblim kamenjem, sitno (oblo) kamenje.

Među izdvojenim apelativima koji se odnose na prirodne vrste terena ispitanci ne upotrebljavaju jedino **lašća/lašta* i *lav*, odnosno oni im nisu poznati.

2.3. Klasifikacija toponima prema broju riječi od kojih su sastavljeni i prema tvorbenoj strukturi jednorječnih toponima

Svih 69 terenskim istraživanjem prikupljenih toponima možemo podijeliti s obzirom na broj riječi od kojih se sastoje na jednorječne, dvorječne, trorječne i četverorječne.

Jednorječni se prema tvorbenome kriteriju dalje dijele na:

- jednorječne nastale onimizacijom: *Bânj* (Sup), *Fregâda* (Pov), *Gârma* (Sum), *Hūmâc* (Puč), *Krečâna* (Puč), *Oplòvac* (Sel), *Parakâli* (Puč), *Potòk* (Mir/Sel), *Prodòca* (Pov), *Sòhe* (Puč), *Vrîlo* (Bb/Puč)
- jednorječne nastale prefiksalsnom tvorbom: *Měđustîne* (Pov), *Pòlmlîn* (Pov), *Polsòhe* (Puč), *Postâro* (Mir/St), *Zaplanîk* (Sum), *Zâpole* (Pov), *Zazâglâv* (Puč)
- jednorječne nastale sufiksalsnom tvorbom: *Borîčî* (Sel), *Kněžîce* (Bb), *Malâčnica* (Sup), *Potòčina* (Sel), *Puntîñak* (Sel), *Raçčíc* (Sel), *Smòkvica* (Puč)
- jednorječne eliptične (svedene uglavnom na prvu sastavnicu): *Dubòka* (< **Duboka vala*) (St), *Karagòja* (< **Punta ol karagoja*) (NS), *Konopjikova*

(< **Konopjikova vala* / **Konopjikova punta*) (Puč), *Medviđina* (< **Medvidina punta*) (Sel), *Prvjô* (< **Prvjo vala*) (D)

Dvorječni, trorječni i četverorječni toponimi toponimi dalje se dijele na:

- dvorječne s prijedlogom i imenicom u akuzativu: *Nad Rãhoticu* / *Nad Rãsoticu* (NS), *Pod japlëнку* (NS), *Za Lašćãtnu* (NS)
- dvorječne s dvjema imenicama od kojih je jedna u nominativu, a druga u genitivu: *Pũnta Zĩrja* (Sel), *Űzića vodã* (Sel), *Vrića žãlã* (Sel)
- dvorječne s pridjevom i imenicom: *Bõgnja lũkã* (Pov), *Bõgnji rãt* (Pov), *Bolskã pũnta* (Sel), *Cřni rãt* (Pov), *Dõbãr zõmõt* (Puč), *Drãčeva lũkã* (Mur), *Drũga pũnta* (Sel), *Jãnkovića rãt* (Pov), *Jërkin postolčĩc* (Sel), *Mãla Stũdena* (Sel), *Mãli Planĩk* (Sum), *Mãlo Zĩrje* (Sel), *Mãlo žãlce* (NS), *Mlitkĩ puntĩn* (Puč), *Plika pũnta* (Mir), *Prvã pũnta* (Sel), *Sumãrtĩnsko grõbje* (Sum), *Stũdeni bõk* (NS), *Tãnki ratãc* (Sel), *Trẽca vãla* (Sel), *(Vẽla) Stũdena* (Sel), *(Vẽlo) Zĩrje* (Sel)
- trorječne s imenicom i toponimijskom sintagmom: *Bõk Mlikẽga puntĩna* (Puč)
- trorječne s imenicom, prijedlogom i imenicom u funkciji toponima: *Pũnta ol Lãva* (Puč), *Pũnta ol Lozniẽ* (Puč), *Pũnta ol Zvĩrja* (NS), *Puntĩn ol Kupĩnove* (Puč), *Vãla ol Vošćice* (NS)
- četverorječne s imenicom, prijedlogom i toponimijskom sintagmom: *Vãla ol Tičjẽga rãta* (Pov).

Uočava se da je među prikupljenim toponimima najviše dvorječnih (sastavljenih od pridjeva i imenice) te jednorječnih (nastalih uglavnom onimizacijom zemljopisnih naziva). Zanimljivo je pleonastično ime *Malo žalce*, koje je, prema svedu sudeći, novijega postanja. Kod trorječnih toponima s prijedlogom u strukturi pojavljuje se isključivo prijedlog *ol* koji referent smješta, određuje mu pripadnost, odnosno orijentaciju.

2.4. Klasifikacija toponima prema jezičnome podrijetlu riječi kojima su motivirani

Među prikupljenim obalnim toponimima otoka Brača najbrojniji su oni nastali od apelativa slavenskoga podrijetla: *Bõgnja lũkã* (Pov), *Bõgnji rãt* (Pov), *Borĩcĩ* (Sel), *Cřni rãt* (Pov), *Dõbãr zõmõt* (Puč), *Drãčeva lũkã* (Mur), *Dubõka* (St), *Hũmãc* (Puč), *Jãnkovića rãt* (Pov), *Jërkin postolčĩc* (Sel), *Knẽžice* (Bb), *Konopjikova* (Puč), *Mãla Stũdena* (Sel), *Malãčnĩca* (Sup), *Mãli Planĩk* (Sum), *Mãlo Zĩrje* (Sel), *Medviđina* (Sel), *Mẽđustĩne* (Pov), *Nad Rãhoticu* / *Nad Rãsoticu* (NS), *Oplõvac* (Sel), *Pod japlëнку* (NS), *Põlmlĩn* (Pov), *Polsõhe* (Puč), *Postãro* (Mir/St), *Potõčina* (Sel), *Potõk* (Mir/Sel), *Prodõca* (Pov), *Prvjô* (D), *Rãčĩc* (Sel), *Rãsaticu* (Sum), *Smõkvica* (Puč), *Sõhe* (Puč), *Stũdeni bõk* (NS), *Sumãrtĩnsko grõbje* (Sum),

Tänki ratàc (Sel), *Ūžića vodà* (Sel), (*Vèla*) *Stüdena* (Sel), (*Vèlo*) *Zírje* (Sel), *Vrìlo* (Bb/Puč), *Zaplaník* (Sum), *Zàpole* (Pov), *Zazàglâv* (Puč).

Stariji toponimi nastali su od korijena predrimskoga podrijetla – *Gârma* (Sum) te dalmatoromanskim posredovanjem – *Za Laščätnu* (NS).

Tri su obalna toponima nastala onimizacijom apelativa preuzetih u govor venecijanskim posredovanjem: *Parakàli* (Puč), *Karagöja* (NS) i *Fregâda* (Pov). Riječ je o starijim toponimima koji upozoravaju na vidne značajke obalnih predjela te rta i uvale smještenih na istočnoj obali otoka.

Malobrojni su i jednorječni toponimi nastali od apelativa talijanskoga podrijetla: *Bânj* (Sup) i *Puntîñäk* (Sel).

Turski jezični sloj ogleda se u toponimu *Krečàna* (Puč). On je, prema svemu sudeći, novijega postanja. Njegova pojavnost začuđuje jer se ni apelativ *kreč* ni *krečana* ne upotrebljavaju u govoru (rabe se njihovi idioglotni sinonimi *japno* i *japlenka*).

Kao posebna skupina izdvajaju se višerječni toponimi sa slavenskom i romanskom dijalektnom sastavnicom: *Plika pûnta* (Mir), *Pûnta Zírja* (Sel), *Prvâ pûnta* (Sel), *Drüga pûnta* (Sel), *Pûnta ol Zvîrja* (NS), *Vàla ol Voščice* (NS), *Vàla ol Tîčjêga ràta* (Pov), *Bôk Mlikêga puntîna* (Puč), *Mlitki puntîn* (Puč), *Pûnta ol Lozniê* (Puč), *Puntîn ol Kupînovè* (Puč).

Među bračkim toponimima prikupljenima našim istraživanjem zastupljeni su i takvi u kojima se, uz slavenski, prepoznaju i latinski (*lav*), dalmatski (*žalo/žalce*), venecijanski (*vala*) i talijanski (*punta*) jezični sloj: *Pûnta ol Lâva* (Puč), *Mâlo žâlce* (NS), *Vrîća žâlà* (Sel), *Trêća vâla* (Sel).

3. Brački toponimi na zemljovidima

Pri istraživanju bračkih toponima zamijetili smo problem koji nije isključivo povezan uz otok Brač, a to je pitanje bilježenja toponima na (novijim) zemljovidima.²⁴ Negativne posljedice uvođenja određenoga ustrojstva pri bilježenju toponima o kojima se govori u literaturi uglavnom se odnose na zemljopisne objekte koji istovremeno nose dva ili više imena. Promjenama u njihovu bilježenju zaišta bi se stvorila pomutnja. To se osobito odnosi upravo na obalnu, odnosno otočnu toponimiju i tomu pitanju treba pristupiti s promišljanjem i oprezom.²⁵ Međutim, ovdje upućujemo na drugu vrstu pogrešnoga bilježenja toponima, čije bi se ispravljanje moglo lakše provesti i koje za sobom ne bi nosilo tako negativan odjek. Naime, smatramo da je potrebno pokušati utjecati na to da na otisnutim zemljovidima koji su javno najrasprostranjeniji i najdostupniji budu točno zapisa-

²⁴ O tome složenom pitanju vidjeti Skračić i Faričić (2011).

²⁵ O tome pitanju vidjeti Šimunović (1986; 2005) i Skračić (2009b; 2011a).

ni toponimi, da se na njima ne nalaze npr. imena slobodno formirana prema standardnim likovima apelativa koji su motivirali nastanak toponima. Takva imena izvorni govornici ne upotrebljavaju, ona su neispravna, pogrešno zabilježena. Često je to zbog želje da se „ispravi” pogrešna upotreba imena (npr. *Spilska pûnta* > *Splitska punta* na otoku Šolti), kao i zbog neopravdana i nepotrebna nastojanja da se, kako smo već spomenuli, njegovom „standardizacijom” toponim učini što razumljivijim (npr. *Klûšnja* > *Ključna* na otoku Braču), a često je jednostavno riječ o nemaru (npr. *Mràvînce* > *Mravinci* nedaleko od Splita). Opravdanja, dakle, za takva bilježenja ne bi trebalo biti, osobito kad je riječ o otocima, odnosno područjima koja su toponomastički detaljno obrađena, kao što je to otok Brač, jer su toponimi zasebna kategorija u jeziku, a »šarolikost, nepredvidivost i inovativnost toponomastičkih rješenja jedno je od najvećih blaga hrvatskoga jezika i to blago treba njegovati i čuvati kao kap vode na dlanu« (Skračić 2011a: 8).

U nastavku navodimo neke toponime koje smo pronašli pogrešno zabilježene na zemljovidima otoka Brača.

Uvala *Mřtinovica*, na zapadnome području Stivana, zabilježena je kao *Martinovica*. Ispitanici je poznaju samo kao *Mřtinovicu* i ime povezuju s biljkom *mrvinom*.

Uvalu *Malāčnîca*, istočno od supetarskoga trajektnog pristaništa, na zemljovidu nalazimo kao *Malečnica*.

Uvalu *Prvjô*, na području Dola, nalazimo upisanu kao *Prvija*.

Uvala *Sladiuôla*, na području Pučišća, na zemljovidima je zabilježena kao *Sladiola*.

Bòknja lûkâ, u Povjima, zabilježena je kao *u. Bognja*, kako se ovim istraživanjem pokazalo da je ispitanici u novije vrijeme i nazivaju.

Uvala *Osâtna*, na području naselja Povja, pogrešno je zabilježena kao uvala *Točînjak*. Uvalica *Točînjak* istočnija je uvala od *Osâtne*, istočno od rta *Račč*.

Űlinovac je uvala na obali Novoga Sela, a na zemljovidu je pogrešnim delimitacijskim kriterijem zabilježena kao *u. Linovac*.

Sumartinski rt *Lantêrna* na zemljovidu je *Rt Sumartin*.

Pûnta (*Sumărtînsko grôbjje*), istočno od uvale i naselja Sumartin, zabilježena je kao *Rt Sv. Rok*.

Rt *Studênski ratâc* u Selcima na zemljovidima nalazimo kao *rt Studena*.

Uvala *Tesîšća* na zapadnome dijelu područja Pučišća na zemljovidima je zabilježena kao *Težišće*.

Nadalje, uz imena koja su pogrešno zabilježena, poneki su toponimi zabilježeni prema standardnome liku apelativa koji je motivirao njihov nastanak. Tako je uvala *Spîlice* u Selcima na zemljovidu zabilježena kao *Špiljice* premda nijedan Bračanin *spilu* neće nazvati špiljom.

Uvala koja je *zatvorena* od vjetra, uvala *Ključnja* i susjedni rt *Ključnji rât* u Pobjinama zabilježeni su kao *Ključna u.* i *Ključni rat.*

Uvala *Zirje* u Selcima na zemljovidu nosi ime *Zvirje*. Taj nam hidrotoponim kazuje da je uz uvalu izvorište. Toponimi jednake motivacije na otoku Braču zaista postoje: *Zvirje* (NS), *Zvirjok* (Puč) i *Zvirine* (N), ali i *Zirine* (Dr) i *Zirišćok* (Puč). U lokalnome imenu navedene uvale na području Selaca u skupini *zv* drugi se suglasnik gubi.

Trima uvalama na području naselja Selca na turističkim zemljovidima nalazimo imena koja se upotrebljavaju samo u susjednome naselju Sumartin. Tako je zabilježeno da je *Prva vala* (Sel) prva po redu od Sumartina u smjeru zapada, *Druga vala* (Sel) druga po redu od Sumartina u smjeru zapada, a *Treća vala* (Sel) treća po redu od Sumartina u smjeru zapada. To su uvale *Rūsmarin*, *Tānki ratāc* i *Širōki ratāc* (imena im bilježi i Šimunović).

Ta imena ugrožavaju opstanak izvornih toponima koji su u punome smislu znak raspoznavanja i identificiranja navedenih uvala, u kojemu nalazimo ključne informacije o imenovanim predjelima.

Treba nastojati vratiti izvorna imena zemljopisnim objektima i tako sačuvati toponime u kojima je pohranjena višestoljetna jezična i kulturna baština.

4. Zaključak

Mnogo je puta rečeno da su toponimi vrijedni povijesni, kulturni i jezični spomenici koji, uza sva nastojanja da ih se očuva, nažalost nestaju. Naš je zadatak očuvati baštinu bilježeći je i šireći svijest o njezinoj vrijednosti. Radovima u kojima iznosimo rezultate svojih terenskih istraživanja trebalo bi pobuditi interes ne samo pripadnika akademskih krugova nego i lokalnoga stanovništva.

Bračka je toponimija vrlo raznovrsna, i s obzirom na motivaciju i s obzirom na jezične slojeve u njoj sačuvane. Razlog je tomu, s jedne strane, zemljopisni položaj otoka, njegova veličina, raznolike zemljopisne, vegetacijske i druge značajke te, s druge strane, različito podrijetlo i životna orijentacija njegovih stanovnika.

Petar Šimunović u svojem djelu *Bračka toponimija* bilježi obilje toponimij-skoga blaga rodnoga otoka. Ovim smo radom nastojali dopuniti njegovu toponimij-sku građu – zabilježili smo terenskim istraživanjem prikupljene toponime nepotvrđene u navedenome Šimunovićevu djelu te one koji su potvrđeni u različitim (ob)liku u odnosu na njegove zapise. Prikupili smo ukupno 69 obalnih toponima. Istraživanjem smo obuhvatili područja sljedećih bračkih naselja: *Supetar*, *Mirca*, *Stivan*, *Bobovišća*, *Milna*, *Nerežišća*, *Muvica*, *Bol*, *Selca*, *Sumartin*, *Novo Selo*, *Povja*, *Pučišća*, *Pražnica*, *Dol*, *Postira*, *Spliska*.

U radu smo se kratko osvrnuli i na pitanje bilježenja toponima na suvremenim zemljovidima upozorivši na često navođenje standardiziranih likova u kojima su izbrisane dijalektne značajke bračkih toponima (npr. *Martinovica* umjesto *Mrtinovica*, *Špiljice* umjesto *Spilice*, *Klušnja* umjesto *Ključna* itd.).

Motivacijska raščlamba prikupljene građe pokazala je zastupljenost različitih skupina toponima. Najbrojniji među njima jesu toponimi motivirani razmještanjem, oblikom i izgledom tla ili vode (npr. *Međustine*, *Pod japlénku*, *Døbār zōmèt*, *Dubòka*, *Fregâda*, *Malāčnica*, *Plika pûnta*), a iza njih slijede toponimi određeni položajem ili odnosom prema drugim toponimima (npr. *Bòk Mlikêga puntîna*, *Māla Stūdena Nad Rāhoticu*, *Pûnta ol Lozniē*, *Pûnta ol Zvîrja*, *Vāla ol Tičjêga rāta*, *Vāla ol Voščice*, *Za Laščātnu*, *Zaplanîk*, *Zazāglâv*).

U strukturi prikupljenih toponima brojni su toponimijski apelativi (npr. *bok*, *garma*, *lav*, *parakal*, *punta*, *rasoha*, *ratac*, *stina*, *vala*, *žalo*). Većina je tih apelativa sačuvana u govoru bez pomaka u značenju.

Glavnina toponima temelji se na riječima slavenskoga podrijetla (npr. *Borići*, *Duboka*, *Konopjikova*, *Međustine*, *Oplovac*, *Polsohe*, *Postaro*, *Potok*, *Rasatica*, *Zapole*). Uz njih, u građi su potvrđeni toponimi s korijenom predrimskoga podrijetla (*Garma*) te toponimi nastali dalmatoromanskim posredovanjem (*Za Laščātnu*). Neki se toponimi temelje na apelativima venecijanskoga podrijetla (*Parakali*, *Karagoja*, *Fregada*), a neki na (mlađim) apelativima talijanskoga podrijetla (*Banj*, *Puntinak*). Turski jezični sloj ogleda se u novijemu toponimu *Krečana*. U višerječnim toponimima prepoznaje se slavenska i romanska sastavnica (npr. *Plika punta*, *Vala ol Voščice*, *Vala ol Tičjega rata*, *Mllitki puntin*, *Punta ol Lozniē*). Aloglotski elementi iščitavaju se i iz toponimima *Punta ol Lava*, *Malo žalce*, *Vrića žala*, *Treća vala*.

Prikupljenim i u radu analiziranim obalnim toponimima otoka Brača nastojali smo upotpuniti bogatu otočnu toponimiju, najveći dio koje je popisao i opisao Petar Šimunović u knjizi *Bračka toponimija*, želeći doprinijeti poznavanju i očuvanju tih važnih spomenika hrvatske jezične i kulturne baštine. Svaki referent na koji se zabilježeni toponim odnosi točno smo locirali imajući na umu da ime bez objekta imenovanja nema svoju potpunu ulogu, ne ispunjava svrhu nastanka, ne opravdava postojanje te konačno – nestaje.

Literatura

- FINKA, BOŽIDAR. 1960. Obalna toponomastika u sjevernoj zadarskoj regiji. *Radovi instituta JAZU u Zadru*, 6–7, Zadar, 427–451.
- FINKA, BOŽIDAR. 1971. Čakavsko narječje. *Čakavska rič*, I/1, Split, 11–71.
- FINKA, BOŽIDAR; ŠOJAT, ANTUN. 1974. Obalna toponimija zadarsko-šibenskoga kopna i šibenskog otočja. *Onomastica Jugoslavica*, 3–4, Zagreb, 27–65.
- GALOVIĆ, FILIP. 2013. Jezične osobitosti mjesnoga govora Ložišća na otoku Braču. *Fluminensia*, 25/1, Rijeka, 181–198.
- GALOVIĆ, FILIP. 2014. Govor Donjega Humca. *Jezikoslovlje*, 15/2–3, Osijek, 231–267.
- GALOVIĆ, FILIP. 2016. Stjepan Pulišelić i ‘Glos sa škrop’. *Čakavska rič*, 44/1–2, Split, 141–176.
- GALOVIĆ, FILIP. 2017. Fonološki sustav prazničkoga govora. *Fluminensia*, 29/2, Rijeka, 91–110.
- GALOVIĆ, FILIP; SESAR, DUBRAVKA. 2018. Praznička čakavština u pjesništvu Tomislava Dorotića. *Od fonologije do leksikologije: Zbornik u čast Mariji Turk*. Ur. Stolac, Dijana i Macan, Željka. Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, Odsjek za kroatistiku, 343–355.
- HER. 2002. – 2004. *Hrvatski enciklopedijski rječnik*. 1–12. Zagreb: EPH, Novi Liber.
- HRASTE, MATE. 1940. Čakavski dijalekt ostrva Brača, *Srpski dijalektološki zbornik*, X, Beograd, 1–66.
- HRASTE, MATE. 1956. Antroponimija i toponimija općine hvarske. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, I, Zagreb, 331–385.
- Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Ur. Ravlić, Slaven. www.enciklopedija.hr (pristupljeno 14. svibnja 2018.).
- JURIŠIĆ, BLAŽ. 1956. Toponimika zapadne Istre, Cresa i Lošinja. *Anali Leksikografskog zavoda FNRJ*, 3, Zagreb, 3–181.
- JURIŠIĆ, BLAŽ. 1964. Iz primorske toponimike zadarskog i šibenskoga kraja. *Pomorski zbornik*, 2, Rijeka, 985–1011.
- KAPOVIĆ, MATE. 2008. Razvoj hrvatske akcentuacije. *Filologija*, 51, Zagreb, 1–39.
- LISAC, JOSIP. 2009a. *Hrvatska dijalektologija 2. Čakavsko narječje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- LISAC, JOSIP. 2009b. Južnočakavski dijalekt i njegov leksik. *Croatica et Slavica Iadertina*, V, Zadar, 79–85.
- LISAC, JOSIP. 2017. Praznički govor u poeziji Tomislava Dorotića. *Život mora biti djelo duha. Zbornik posvećen prof. dr. sc. Dubravki Sesar*. Ur. Kovačević, Zrinka; Vidović Bolt, Ivana. Zagreb: Disput.

- MARASOVIĆ-ALUJEVIĆ, MARINA; LOZIĆ KNEŽOVIĆ, KATARINA. 2014. *Toponimija otoka Šolte*. Split: Filozofski fakultet.
- MOGUŠ, MILAN. 1977. *Čakavsko narječje. Fonologija*. Zagreb: Školska knjiga.
- Proleksis enciklopedija online*. Ur. Balen, Dražen i dr. www.lzmk.hr (pristupljeno 14. svibnja 2018.).
- Proto-Indo-European Etymological Dictionary*. 2007. A Revised Edition of Julius Pokorny's *Indogermanisches Etymologisches Wörterbuch*. Indo-European Language Revival Association. <http://dnghu.org/Proto-Indo-European-Etymological-Dictionary.pdf> (pristupljeno 14. svibnja 2018.).
- REW = MEYER-LÜBKE, WILHELM. 1935. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. 3 Auflage. Heidelberg: Winters Universitätsbuchhandlung.
- RUBIĆ, IVO. 1937. Mali oblici na obalnom reljefu istočnog Jadrana. *Geografski vestnik*, 12 – 13, Ljubljana, 3–53.
- SKOK, PETAR. 1950. *Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima*. Zagreb: JAZU.
- SKOK, PETAR. 1971. – 1974. *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. I – IV*. Zagreb: JAZU.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR. 1996. *Toponimija vanjskog i srednjeg niza zadarskih otoka*. Split – Zadar: Književni krug, Matica hrvatska – Ogranak Zadar.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2006. *Toponimija otoka Pašmana*. Zadar: Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2007. *Toponimija otoka Ugljana*. Zadar: Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2009a. *Toponimija otoka Vrgade*. Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR. 2009b. Višeimenost u jadranskoj nesonomimiji (na primjeru Kornatskog otočja). *Geoadria*, 14/1, Zadar, 141–163.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2010. *Toponimija otoka Murtera*. Zadar: Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR. 2011a. Što je ispravno u toponomastici? *Geografska imena – zbornik radova s Prvog nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*. Ur. Skračić, Vladimir; Faričić, Josip. Zadar: Sveučilište u Zadru, 5–10.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2011b. *Toponimija otoka Paga*. Zadar: Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2013. *Toponimija kornatskog otočja*. Zadar: Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR (ur.). 2016. *Toponimija šibenskog otočja*. Zadar: Sveučilište u Zadru – Centar za jadranska onomastička istraživanja.

- SKRAČIĆ, VLADIMIR; FARIČIĆ, JOSIP (ur.). 2011. *Geografska imena – zbornik radova s Prvog nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*. Zadar: Sveučilište u Zadru.
- SKRAČIĆ, VLADIMIR; JURIĆ, ANTE. 2004. Krški leksik zadarske regije. *Geoadria*, 9/2, Zadar, 159–172.
- SUJOLDŽIĆ, ANITA I DR. 1988. Sličnosti i razlike u govorima otoka Brača kao odraz migracijskih kretanja. *Rasprave Zavoda za jezik*, 14, Zagreb, 163–184.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1970a. Onomastička istraživanja otoka Lastova. *Filologija*, 6, Zagreb, 247–264.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1970b. Toponimijsko-dijalekatski prinosi s Mljeta. Prilog rješavanju dijalekatskog supstrata dubrovačkog otočja. *Filologija*, 6, Zagreb, 237–245.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1972. *Toponimija otoka Brača. Brački zbornik 10*. Supetar: Skupština općine Brač, Savjet za prosvjetu i kulturu Supetar.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1973. Obalna toponimija Elafitskih otoka. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 3, Zagreb, 467–473.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1986. *Istočnojadranska toponimija*. Split: Logos.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 2004. *Bračka toponimija*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 2005. *Toponimija hrvatskoga jadranskog prostora*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 2009. *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 2012. Otok Šolta u ogledalu govora i svojih imena. *Otok Šolta – monografija*. Ur. Radman, Zoran. Grohote: Općina Šolta, 431–439.
- ŠULEK, BOGOSLAV. 1879. *Jugoslavenski imenik bilja*. Zagreb: JAZU.
- VINJA, VOJMIR. 1998, 2003, 2004. *Jadranske etimologije: Jadranske dopune Skokovu etimologijskom rječniku*, I – III. Zagreb: HAZU – Školska knjiga.

Coastal Toponyms of the Island of Brač – Contribution to *Bračka toponimija* by Petar Šimunović

Summary

The paper analyses and describes the results of new toponomastics research of the Brač Island. It is the result of field research carried out through interviews with respondents. The collected toponyms were not recorded in *Bračka toponimija*.

The survey included all coastal settlements, and a total of 69 toponyms were collected. The recorded toponyms are different in motivation. For example, there are geographical names in toponymy (such as *Garma*, *Humac*, *Vrilo*), toponyms pointing to the location of a geographic object (such as *Druga punta*, *Postaro*, *Punta ol Lava*), those which refer to the composition and particularities of the area (such as *Crni rat*, *Malačnica*), those defined by the position in relation to another toponym (such as *Bok Mlikega puntina*, *Punta ol Zvirja*, *Puntin ol Kupinove*), toponyms motivated by plant names (such as *Borići*, *Konopjikova*), and toponyms of anthropomorphic origin (such as *Jankovića rat*, *Bognja luka*). It is also noticed that even older residents are less familiar with the toponyms of their settlement.

The need for the creation of toponomastic maps has been emphasized, so the scientific research would be useful for preserving the knowledge of previous generations.

The paper also stresses the need to take active part in the creation of geographic (tourist) maps which are widely available and which have inaccurate names or names freely formed by the standard appellative that motivated the emergence of toponyms.

Ključne riječi: otok Brač, toponimija, obalni toponimi, etimologija, leksik, čakavština

Keywords: Island Brač, toponymy, coastal toponyms, etymology, lexis, Chakavian dialect

